यजमानभागं च प्रोषिते ॥१०॥ हस्तेन जुहोति · कृतप्रवासे यजमाने । क्षत्रियवैश्ययोश्च नित्यम् ॥११॥[1] क्षत्र्योः यजमानयोः प्रोषिते चाप्रोषिते च यजमानभागं हस्तेन जुहोति ।

अहं त्वदस्मि मदसि त्वमेतन्मम त्वं योनिस्तव योनिरस्मि ममैव सन्दिवि[2] देवेष्वधि पुत्रः पित्र्ये लोककृज्जातवेदः स्वाहेति ॥१२॥ अयं सर्वेषां ब्राह्मणादीनां भागहोममन्त्रः स्वाहाकारान्तत्वात् संनिधानाच्च · जातवेदा देवता इदं जातवेदसऽइति त्यागः ।

सूक्तवाकान्ते ॥१३॥[3] प्रस्तरानुप्रहरणं यजमानभागहवनं चैतदुभयं सूक्तवाकान्ते भवति सूक्तवाकेन प्रस्तरं प्रहरतीति शाखान्तरात् । तत्रायं यागः प्रस्तरद्रव्यको देवताकश्च अग्न्यादयो ह्यत्र संकीर्त्यन्ते · अयमेव जैमिनेरपि सिद्धान्तः · तेन सूक्तवाकान्ते जुह्वा प्रस्तरमाहवनीये जुहोति इदमग्नये सोमायाग्नेयऽग्नीषोमाभ्यामग्नीषोमाभ्यां देवेभ्य आज्यपेभ्योऽअग्नये होत्रायेत्येवं त्यागश्च कर्तव्यः । आतिथ्योपसत्पित्र्यादौ च प्रस्तरप्रहरणाभावेऽपि वचनात्सूक्तवाकस्य प्रयोगः · कर्कमते तु विपरीतम् कालार्थोऽयं संयोगः प्रस्तरस्य हस्तेनैवाहवनीये प्रक्षेपमात्रम् त्यागाभावश्चेति । प्रस्तरहोमानन्तरमेव हस्तेन यजमानभागो होतव्यः · केचित्तु यजमानस्य भक्षणकालऽएव तद्भागस्य होममिच्छन्ति ।

अग्नीदाहानुप्रहरेति ॥१४॥ अध्वर्युं प्रति । वरुणप्रघासेष्वनुप्रहरतम् बहुषूदवसानीयासु अनुप्रहरतेति ।

प्रास्य तृणं चक्षुष्या इत्यात्मानमालभते (२.१६) ॥१५॥ अध्वर्युः प्रस्तराहृतं तृणमाहवनीये प्रक्षिप्य आत्मानं हृदयदेशे स्पृशति[4] ततोऽप उपस्पृशति च ।

संवदस्वागानग्नीद्गञ्छ्रावय श्रौषट् स्वगा दैव्या होतृभ्यः स्वस्तिर्मानुषेभ्यः शम्योर्ब्रह्मीत्येतेषाꣳ संवदस्वागञ्छ्रौषडित्यग्नीद्वेषमितरो व्यत्यासं ब्रूतः ॥१६॥[5] अग्नीद्ध्वर्युं प्रेष्यति संवदस्व त्वं मया सह शम्युवाकप्रैषार्थमिति । तमध्वर्युः

---

१) भागं हस्तेनाचरति नित्यं नियमेन भक्षप्रतिषेधात् Mahâd. २) संदिवि १. ३. ३) होतुः सूक्तवाकपाठान्ते Mahâd. ४) चक्षुषोऽआलभतऽइति वैद्यनाथमिश्राः Mahâd. ५) संवादश्च शम्योरङ्गम् Mahâd.